

VODNI ŠPORTI

V CELJU

HEUREKA
Klub mladih raziskovalcev in mentorjev
IV. osnovna šola Celje
Mladi za Celje

VODNI ŠPORTI V CELJU

(Raziskovalna naloga iz športa)

Strani: 37
Grafikoni: 4
Tabele: 7
Fotografije: 11
Priloga: 1

Mentor: Mojmir Mosbrucker

Avtorici: Staša Jezovšek Špiljar, 9.b
Iza Slivnikar Ocvirk, 9.a

Celje, marec 2021.

Kazalo vsebine

Povzetek	3
1 ŠPORT IN REKREACIJA	4
1.1 Vodni športi	4
1.2 Celjski šport in rekreacija.....	10
2 NAMEN NALOGE IN METODOLOGIJA DELA	11
2.1 Namen naloge	11
2.2 Metodologija dela	11
3 VODNE ŠPORTNE IN REKREATIVNE DEJAVNOSTI V CELJU	13
3.1 Lokacije vodnih športnih in rekreativnih dejavnosti.....	13
3.2 Klubi in društva za vodne dejavnosti	16
3.3 Vodne športne in rekreativne dejavnosti v očeh Celjank in Celjanov.....	23
3.3.1 Poznavanje vodnih športov	23
3.3.2 Poznavanje klubov in vir informacij.....	24
3.3.3 Popularnost vodnih dejavnosti.....	26
3.4 Predstavljanje vodnih dejavnosti	30
4 ZAKLJUČEK.....	32
4.1 Sinteza dela.....	32
4.2 Predlogi za izboljšanje.....	34
Viri in literatura.....	35
Priloge.....	36

Povzetek

V nalogi avtorici predstavljata vodne športne in rekreativne dejavnosti v Celju.

Vodni športi so tisti, ki se odvijajo na vodi, ob njej in pod njo. Lahko se izvajajo v bazenih, morjih, jezerih in rekah.

Danes v Celju na 5 lokacijah in v 18 klubih ter društvih, med katerimi se jih kar 35 % ne predstavlja na medmrežju, organizirano razvijamo plavanje, vaterpolo, vodno košarko, potapljanje, supanje, vejkanje, kajakaštvo, triatlon, ribolov in brodersko modelarstvo.

Z anketiranjem 176 oseb sta avtorici ugotovili, da organizirane vodne dejavnosti v Celju pozna vsak peti meščan. Razmerje povprečnih odgovorov o priljubljenosti izbranih "nevodnih" in vodnih športov znaša 33:24. Anketirani v medijih povprečno 242 ur na leto spremljajo tekmovanja in informacije o "nevodnih" in 105 ur o vodnih športih. Na spletnem iskalcu Google so bili vodni športi po številu zadetkov med ostalimi izbranimi športi uvrščeni od 4. mesta dalje (triatlon, ribolov, vaterpolo in kajakaštvo), plavanje pa se je uvrstilo šele na 10. mesto.

Za večjo prepoznavnost in priljubljenost vodnih dejavnosti bo potrebno več sodobnega predstavljanja in reklamiranja. Nekaterim lokacijam za vodne dejavnosti bo potrebno dodati izobraževalne vsebine. Predstavili pa bi lahko tudi Celjanke in Celjane, ki so "krojili" vodne športe v mestu.

1 ŠPORT IN REKREACIJA

Redna športno-rekreacijska dejavnost vse bolj postaja način življenja.

"Rekreacija je dejavnost, s katero se človek telesno ter duševno sprosti in okrepi ..." (Fran, 2020).

"Šport je fizična aktivnost, izvedena v okviru javno določenih pravil z rekreativnim namenom: za tekmovanja, uživanje, pridobitev spretnosti, ohranjanje zdravja ali pa je kombinacija več izmed naštetih elementov ... Različni motivi za ukvarjanje s športom in želja za doseganje dobrih rezultatov so sestavni deli športa ... Iz tega izhaja, da je npr. tekmovalno plavanje pred gledalci v dvorani šport, plavanje samo zase pa je rekreacija ..." (Arnčnik et al, 2007, str. 9).

Danes večina opredelitev in definicij športa izpostavlja vzgojni, razvedrilni, tekmovalni in zdravstveno-preventivni vidik. Ukvarjanje s športom nam pomaga, da smo bolj zdravi, zadovoljni, samozavestni in izpolnjeni ter je odlična priložnost za druženje in pametno koriščenje prostega časa.

Od antike dalje so šport vedno bolj nadzorovali (s pravili) in organizirali. Aktivnosti, ki so bile primarno potrebne za prehranjevanje in preživetje, so s pravili vedno bolj spreminjali v užitek ali tekmovalnost. Sodobni čas je v življenje množic prinesel prosti čas in dostopne množične informacije. V športu je zmeraj manj elitizma¹. Omogočena je večja dostopnost do informacij, različnih športnih panog in geografsko oddaljenih krajev. Na drugi strani pa se je okreplil profesionalizem, ki je še povečal popularnost športa (Šport, 2020).

1.1 Vodni športi

Vodni športi so tisti, ki se odvijajo na vodi, ob njej in pod njo. Lahko se izvajajo v bazenih, morjih, jezerih in na rekah - plavanje, vaterpolo, potapljanje, ribolov, veslanje, kajakaštvo, kanuizem, športno jadranje, deskanje, jadranje na deski, vejkanje, kajtanje, rafting, supanje, soteskanje (kanyoning), skoki v vodo, triatlon idr. (Šport, 2020).

Veliko vodnih športov sodi med najstarejše človekove dejavnosti, ki so bile pogoj za preživetje (plavanje, veslanje, jadranje, ribolov ipd.)². Z razvojem človeštva so vodne discipline postale vse bolj priljubljene. Veliko vodnih aktivnosti, čeprav jih nestrokovno imenujemo "adrenalinski športi"³, se je pojavilo v novejšem času in so jih navdušeno usvojili športniki in rekreativni navdušenci (triatlon, kajtanje, supanje, vejkanje, soteskanje idr.). Na vodno gladino in pod njo smo ljudje "preselili" tudi ritmično gimnastiko (sinhrono plavanje), košarko (vodna košarka) in hokej (podvodni hokej).

¹ Elitizem - nazor, da pripadajo prednostni položaji na kakem področju človekovega delovanja eliti (Fran, 2020)

² Prvo tekmovanje na vodi je zabeleženo že v 15. stoletju. Iznajdba posebnih vrst plavanja se je začela v starem Egiptu. Veslali so že mostiščarji na Ljubljanskem barju pred tisočletji ... (Šport, 2020)

³ "Športoslovna klasifikacija ne pozna adrenalinskih in neadrenalinskih športov, ker za takšno delitev ni stvarne (strokovne, znanstvene) podlage ... Vsaka športna dejavnost je na določeni ravni in v določenih okoliščinah (ki »presega vsakodnevno rutinsko raven človekovega delovanja«) lahko »adrenalinska« ... Kar je za nekoga adrenalinsko, za drugega ni ... Očitno je res nerazumno (ter strokovno nedopustno) neko športno zvrst kar povprek ter za vse in vsakogar šteti za »adrenalinsko«, ker za to ni razumne podlage in nihče ne ve, kateri šport je to ... Dvobesedni izraz adrenalinski šport velja v športoslovju za »neumnost«, zato se športoslovci zavzemamo, da »neumnosti« ne bi postale last ljudstva ... " (Kristan, 2016)

V nadaljevanju po abecednem redu predstavljava vodne športe in dejavnosti. Podatke sva pridobili v literaturi, ki je navedena na koncu raziskovalne naloge.

Deskanje na vodi

ali surfanje (iz angleške besede surf - pena) je vodni šport, pri katerem se za premikanje izkorišča energija, ki se sprošča pri lomljenju valov. Takrat nastane pena, po kateri je šport dobil ime.

Deskanje je v drugi polovici 20. stoletja postalo prava svetovna uspešnica. Sodobno deskanje je najbolj priljubljeno v Kaliforniji in v Avstraliji, deskarski raj za Evropejce pa je Portugalska.

Hydrospeed (riverbording)

je rečno deskanje, pri katerem udeleženec leži na svoji deski in je opremljen s plavutkami na nogah za pogon in krmiljenje. Posebno oblikovana osebna plavajoča deska zagotavlja dodatni vzgon. Šport se je verjetno razvil sredi sedemdesetih let 20. stoletja v Franciji, kjer so manjše, posebej oblikovane osebne deske uporabljali reševalci iz deročih voda za ponesrečence.

Jadranje na deski

ali Windsurfing je vodni šport, ki združuje elemente deskanja (surfanja) in jadranja. Za ta šport potrebujemo desko, veliko od 2 do 4 metre, in jadro, s katerim 'lovimo' veter in tako omogočimo premikanje po vodni površini.

Zgodovina tega športa se je pričela leta 1948 v Pennsylvaniji, ZDA, ko je Newman Darby ustvaril prvo desko z jadrom. Razcvet tega športa se je zgodil po letu 1984, ko se je jadranje na deski uvrstilo med olimpijske športe. Razvile so se tudi različne discipline, njegova popularnost pa je narasla deset let kasneje, ko je oprema postala cenovno bolj dostopna.

Kajakaštvo in kanuistika

Kajakaštvo je tekmovalni in olimpijski šport ter področje športne rekreacije. Je veslaški šport, ki vključuje premagovanje razdalje v najkrajšem času v kajaku ali kanuju. Dvojno ime športa izvira iz dveh vrst čolnov - kajaka in kanuja. Čeprav se čolna razlikujeta po načinu uporabe (način sedenja in vrsta vesla), je uporabnost obeh podobna. Z obema čolnoma se tekmuje na enakih progah v različnih disciplinah in kategorijah. Tekmovalne discipline so slalom na divjih vodah, spust na divjih vodah in sprint na mirnih vodah.

Kajtanje

Zmajarstvo na vodi ali žarg. "kajtanje" je vodni šport, pri katerem se z zmajem izkorišča vetrno energijo. Podoben je jadraniu na deski, le da se namesto jadra uporablja zmaj, padalo oz. "kajt", deska je drugače oblikovana, prav tako je drugačna tehnika deskanja. Poleg kajta in deske za kajtanje potrebujemo še bar (nekakšno "krmilo", s katerim kajt upravljamo) in trapez (na katerega je pripet bar s kajtom).

Plavanje

Hoja je glavni način gibanja na kopnem, plavanje pa glavni način gibanja v vodi. Je eden najstarejših športov in je poznan že iz prazgodovine. Plava lahko vsak, ne glede na starost, spol, socialni status ali poklic. Plavanje ima številne pozitivne učinke na človeka - izboljšuje splošno vzdržljivost in moč, razbremenjuje kosti in sklepe, izboljšuje imunski sistem, kuri maščobe, lajša težave z dihalni in sprošča.

Poznamo več plavalnih tehnik (kravl, prsno, hrbtno, delfin) in plavalnih disciplin (prosto, prsno, hrbtno, delfin, mešano). Posebna znanja in tehnike zahteva reševanje iz vode.

Podvodni hokej

imenujejo tudi Octopush ali Underwater hockey (UWH). Je dinamičen vodni šport, pri katerem skušata dve moštvi (ekipi) pod vodo spraviti pak v nasprotnikov gol.

Vsak igralec ima masko, dihalko, plavutke, zaščitno rokavico in kapo za vaterpolo za lažje ločevanje ekip. Palice (pusherji), s katerimi vodijo pak po dnu bazena oziroma ga z močnim sunkom vzdignejo z dna in podajo soigralcu, morajo biti iz materiala, ki plava na vodi. Dolge so do 30 cm in široke do 10 cm. Igrišče na dnu bazena je veliko 25 × 15 m in globoko najmanj 2 m. Na vsaki strani je tri metre dolg kovinski gol (žleb), v katerega je potrebno spraviti pak, izdelan iz svinca in plastike (3 x 8 cm, 1,3 kg). Vsaka ekipa ima šest igralcev v vodi in do štiri menjave.

Prvo igro podvodnega hokeja so odigrali leta 1954 v britanskem klubu British SubAqua.

Drugo pomembnejše središče za podvodni hokej je bilo v Južnoafriški republiki, kjer se je igra razvila leta 1961. Leta 1995 se je prva ekipa iz Slovenije udeležila Evropskega prvenstva v Amersfordu na Nizozemskem. Aktualni svetovni prvaki v podvodnem hokeju pri moških so Francozi, pri ženskah pa Avstralke.

Potapljanje

Potapljanje, ki je dolgo veljalo za moško aktivnost, postaja vse bolj razširjeno. Pri potapljanju je pomembno načrtno usposabljanje - je šport, ki zahteva veliko odgovornosti in specifično opremo. Pri potapljanju načeloma ni starostnih omejitev, obstajajo pa zdravstvene. Ločimo potapljanje s kisikovo bombo, prosto potapljanje (na vdih, z osnovno opremo masko, dihalko in plavutmi) in snorkljanje (brez potapljanja, površinsko opazovanje z masko, dihalko in plavutmi). Današnji svetovni rekordi pri tekmovalnem prostem potapljanju znašajo okoli 160 m (ženske) in okoli 210 m (moški).

Rafting

je šport na prostem, pri katerem človek z napihljivim splavom pluje po reki, največkrat deroči. V večini primerov ima čoln tudi krmarja ("skiperja"), ki sedi na krmi čolna in z veslom krmili raft skozi rečne brzice. Raftanje zahteva timsko delo in je tudi tekmovalni šport. Mednarodna lestvica težavnosti rek uporablja šest težavnostnih stopenj za opis rek za rafting po deročih vodah.

Ribolov

je vrsta lova, pri katerem uporabljamo različne priprave za lovljenje rib. Izraz se uporablja tudi za lovljenje drugih vodnih živali (raki, mehkužci, razni morski nevretenčarji, ...). Ločimo gospodarski in športni ribolov. Slednjega lahko izvajamo na različne načine - muharjenje z umetno muho, vijačenje z umetno blestivko, beličarjenje z naravnimi vabami, opremljenimi s plovcem, talni ribolov in podvodni ribolov (Ribolov, Ribiška zveza Slovenije). Ribolov je pomemben vir prehrane že od pradavnine - prve najdbe ribiških priprav so stare okoli 10.000 let.

Soteskanje

Soteskanje oziroma kanjoning je izraz, ki opisuje zunanjo "adrenalinsko" športno aktivnost, ki se odvija v kanjonih (koritih) in soteskah gorskih rek.

Izraz vključuje aktivnosti, kot so plavanje, drsenje in skakanje v tolmane ter plezanje po slapovih. V Sloveniji je to že zelo dobro razvita panoga športnega turizma, predvsem na območju Julijskih Alp na reki Soči in drugih gorskih rekah.

Za soteskanje se praviloma uporabljajo neoprenska obleka in čevlji, plezalne vrvi in čelada. Prav tako mora biti ob nepoznavalcu prisoten vodnik. Mnogokrat je soteskanje izvedeno v oddaljenih kotičkih, zato zahteva dobre navigacijske sposobnosti in iznajdljivost.

Supanje

ali Stand Up Paddleboarding je zabavna in sproščujoča aktivnost na vodi, pri kateri stojiš na veliki stabilni sup deski in veslaš. V zadnjem desetletju je postalo najhitreje rastoči vodni šport in rekreacija. Dejavnost se navezuje na osnovne potrebe sodobnega človeka - je odlična vadba za pridobivanje kondicije in oblikovanje telesa za vse generacije, vsakemu posamezniku prilagodljivo gibanje na prostem in odkrivanje novih krajev, hkrati pa ustvarja poligon za druženje z aktivnimi ljudmi.

Športno jadranje

je vodni šport, ki zajema tako zasnovo in izdelavo jadrnic in jader kot tudi proučevanje vremena in morskih (jezerskih) tokov. Je zelo raznovrstno in zajema veliko tekmovalnih disciplin, ki vključujejo vse od manjših trimetrskih jadrnic do velikih dvestometrskih. Športno jadranje je v programu poletnih olimpijskih iger vse od prvih poletnih olimpijskih iger 1896.

Triatlon

ni izključno vodni šport. Sestavljen je iz treh disciplin – plavanja, kolesarjenja in teka. Za tekmovalce vseh kategorij to npr. pomeni, da preplavajo 200-750 m, prekolesarijo 8-20 km ter pretečejo 1-2,5 km. Triatlon je dinamičen in zanimiv šport. Poseben čar predstavlja izziv osvojiti vse tri discipline ter jih s hitrimi prehodi povezati v celoto. Zato je trening triatlona vselej zabaven in raznovrsten.

S popularizacijo triatlona in podporo vrhunskemu in rekreativnemu triatlonu se ukvarja Triatlonska zveza Slovenije. Triatlon je v programu olimpijskih iger od leta 2000 (Sydney).

Vaterpolo

Vaterpolo je vodni šport in ekipna igra z žogo. Glavna naloga je, da se žoga čim večkrat vrže v nasprotnikov gol. Ekipa je sestavljena iz šestih igralcev in enega vratarja. Igra je razdeljena na štiri obdobja po osem minut. Ta šport se izvaja tako v zaprtih prostorih kot v odprtih vodah.

Leta 1946 so bili slovenski vaterpolisti vključeni v 9 klubov. Reprezentanca Slovenije je v 68 letih (od leta 1935 do 2003) odigrala 155 uradnih meddržavnih reprezentančnih tekem, na katerih je zabeležila 87 zmag in 62 porazov. Hudo zadolžena Vaterpolska zveza Slovenije je pred leti šla v stečaj, vaterpolisti pa so se poistovetili pod novo Zvezo vaterpolskih klubov Slovenije.

Vežkanje

je vse bolj priljubljen šport za ljubitelje rekreativnega športa, saj je mešanica smučanja na vodi, deskanja in surfanja; je šport, pri katerem posameznika z desko vleče čoln ali pa se ta drži vlečne vrvi.

Cable wakeboarding je oblika deskanja na vodi s pomočjo vlečnice. Pri deskanju na vodi uporabljamo vodne smuči ali desko (wakeboard), na kateri so vezi, ki nam omogočajo dober oprijem nog na deski. Board za začetnike plava na vodi, na noge si nataknemo čevlje, se oprimemo kabla, ki nas vleče. Z nekoliko spretnosti tako "smučamo ali deskamo" na vodi.

Vežkanje

(Vir: www.sheffieldcablewaterski.com/wake-park)

Veslanje

Veslanje je poganjanje izpodrivnega čolna (s krmarjem ali brez njega) s silo mišic enega ali več veslačev, ki uporabljajo vesla kot enostavne vzvode drugega reda in sedijo s hrbti v smeri vožnje.

Tekmovalnih čolnov je osem vrst. V nekaterih čolnih so krmarji, ki so del posadke in sedijo na krmi ali ležijo v premcu in usmerjajo čoln. Tekmovalci se ločijo na kategorije po spolu in starosti. Tekmovalne proge so ravne, dolge 2000 m in imajo 6 - 8 prog, označenih z bojami. Veslanje (angl. rowing), je v programu olimpijskih iger moderne dobe od samega začetka leta 1896. Razširjeno je na britanskih univerzah.

V Sloveniji je veslanje manj razvito, saj se s tekmovalnim veslanjem ukvarja le nekaj sto tekmovalcev, kljub temu pa je v samostojni Sloveniji najuspešnejša športna panoga po številu osvojenih medalj na največjih tekmovanjih - olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih. Veslaška zveza Slovenije (VZS) trenutno združuje 7 veslaških klubov. Najuspešnejša slovenska veslača sta Iztok Čop (5 zlatih, 6 srebrnih in 5 bronastih medalj na velikih tekmovanjih) in Luka Špik (4 zlate, 3 srebrne in 1 bronasta medalja na velikih tekmovanjih).

Vodna košarka

je mlad ekipni šport, ki ima vse več navdušencev. Igra se v 25-metrskem bazenu, 5 igralcev na 5, koš pa je 105 cm nad vodno gladino. V moštvu je lahko do 10 igralcev, ki se poljubno menjujejo. Tekma traja 2-krat po 12 minut. Igra se po pravilih košarke.

Tomaž Slavec in Matjaž Kodek iz Kranja sta že leta 1996 razvila in patentirala poseben koš in žogo ter spisala pravila igre, ki je v trenutku zasvojila vse njune znance. Do tedaj so v Italiji že igrali dve drugačni verziji vodne košarke – pri prvi je bil klasičen koš s tablo pritrjen na rob bazena, pri drugi pa je plaval na vodi. Obe sta imeli svoje pomanjkljivosti, saj so se igralci udarjali ob rob bazena ali pa so le s težavo zadeli koš, ki se je zibal sem ter tja. S košem brez table na vrhu droga, ki trdno stoji na dnu bazena, so bile odpravljene vse začetne hibe, vodna košarka pa se je iz zabavne otroške igre prelevila v resen šport.

Vodna košarka v bazenu Golovec
(Vir: <https://www.facebook.com/VODNA-Ko-1493675527585881/>)

1.2 Celjski šport in rekreacija

Šport v Celju

Leta 2015 smo v Celju obeležili 125 let organiziranega športa v knežjem mestu. Za prelomnico v organiziranosti športa v knežjem mestu štejemo ustanovitev društva Celjski Sokol leta 1890, kljub temu, da je dokumentirana zgodovina športa v Celju mnogo starejša (Celjsko strelsko društvo – 1812, Turnarji – 1862, Nordpolklub - 1875 itd.). (125 let..., 2015).

"Celjska športna društva so tako po kakovosti vadbe kot v razvrstitvi v tekmovalnem sistemu v samem vrhu slovenskega športa, pri tem pa posamezniki in ekipe v nekaterih športnih panogah (rokomet, atletika, judo, kegljanje, kajak, borilni športi, ...) dosegajo odmevne uvrstitve na evropskih in svetovnih tekmovanjih ter so tako najboljši promotorji in ambasadorji knežjega mesta..." (125 let..., 2015, str. 5)

Rekreativne dejavnosti

Celjani so svoje presežke ustvarjali tudi na rekreativnem področju. Rekreacija je bila čedalje pomembnejša od 60. let prejšnjega stoletja. Celjske trimske akcije in sindikalne igre so povzročile njen pravi razmah tudi drugod po državi... Znana nemška ideja "Trim" - Svoje aktivnosti smo vpisovali v karton. Če si jih imel v enem letu dovolj, si dobil trim značko... Leta 1975 je pri tem sodelovalo že 124 organizacij združenega dela.

V mestu ob Savinji je šport način življenja. Individualna športna rekreacija je vedno bolj razširjena, saj se vse več ljudi zaveda pomembnosti zdravega načina življenja... poleg tega pa šport, po neki čudežni formuli, združuje ljudi! (125 let..., 2015)

2 NAMEN NALOGE IN METODOLOGIJA DELA

2.1 Namen naloge

Z vodnimi športi se največkrat srečamo v javnih medijih, ob predstavitvah tekmovanj in turnirjev (plavanje, vaterpolo, kajakaštvo idr.), ob organiziranju različnih lokalnih prireditev (triatlon), v izobraževalnih oddajah in prispevkih (jadranje, potapljanje, deskanje idr.) ter v turistični ponudbi (rafting, soteskanje, supanje idr.). Ker sva obe plavalki in ker meniva, da so vodni športi nekoliko zapostavljeni, sva se odločili, da jih podrobneje raziščeva.

V nalogi predstavljava vodne športne in rekreativne dejavnosti v Celju.

Evidentirali sva tiste dejavnosti, s katerimi se ukvarjamo v Celju. Predstavili sva lokacije za tovrstne dejavnosti. Poiskali in predstavili sva klube in društva, ki se v Celju ukvarjajo z vodnimi aktivnostmi. Ugotavljali sva prepoznavnost celjskih klubov in društev za vodne dejavnosti ter raziskali priljubljenost dejavnosti med Celjankami in Celjani.

2.2 Metodologija dela

S pomočjo literature sva predstavili vodne športe. Določili sva namen naloge in izbrali ustrezno metodologijo dela. Postavili sva si raziskovalne hipoteze, ki sva jih v raziskavi potrdili ali ovrgli:

1. V Celju se organizirano ukvarjamo z vsemi tistimi vodnimi dejavnostmi, ki jih omogočajo naravne danosti (npr. pogojev za soteskanje ali jadrnanje na deski nimamo).
2. Klubi in društva za vodne dejavnosti se sodobno in aktualno predstavljajo v javnosti.
3. Celjanke in Celjani večinoma ne poznajo klubov in društev, ki se ukvarjajo z vodnimi dejavnostmi.
4. Vodni športi so manj poznani od "paradnih" vrst športa (atletika, ekipne igre z žogo, smučanje, tenis ipd.).
5. Vodni športi so med ljudmi manj popularni kot "paradne" športne panoge.

Sproti sva oblikovali vsebino raziskave. S pomočjo elektronske pošte in z intervjuvanjem odgovornih oseb sva predstavili celjske klube in društva, ki se ukvarjajo z vodnimi športnimi in rekreativnimi dejavnostmi. Večino informacij sva pridobili na svetovnem spletu.

Z anketiranjem sva med Celjankami in Celjani ugotovili poznavanje vodnih športov, poznavanje klubov/društev za vodne dejavnosti in njihov vir informacij ter raziskali priljubljenost tovrstnih dejavnosti. Januarja 2021 sva na splet postavili e-anketo ter dobili 176 rešenih anketnih vprašalnikov.

Pregledali sva tudi spletne strani klubov in ocenili njihove predstavitve. Najprej sva sestavili točkovnik za ocenjevanje in spletne predstavitve ocenili po kategorijah s "šolsko" oceno od 1 do 5. Za vsako spletno stran sva ugotavljali:

- dostopnost in navigacijo (*čas, iskanje, zahtevnost, tehnična brezhibnost...*),
- vsebino predstavitev (*zaradi popularnosti*),
 - opis zgodovine in razvoja (*tradicija, izkušnje, ...*),
 - članstvo in dosežki (*reklama, rezultati*),
 - informativnost (*kontakti, lokacija, aktualni dogodki, vabila, ...*),
 - nazornost (*čitljivost in količina podatkov, povezave na "več" vsebine, struktura strani – zavihki ...*),
- likovnost, splošni videz, sodobnost.

Ugotovitve anket in predstavitve na spletu sva analizirali v posameznih poglavjih in jih v zaključku povzeli. Predlagali sva tudi izboljšave, ki so se nama porodile pri raziskovalnem delu. Na koncu sva sestavili raziskovalno poročilo ter ga oblikovali in opremili. Lastnih fotografij zaradi karantene nisva posneli, za nazornost sva jih povzeli na medmrežju.

Zahvaljujema se Mojmirju Mosbruckerju za mentorstvo, usmerjanje, tehnično pomoč in napisan povzetek, Nevenki Matelič Nunčič za jezikovni pregled naloge in staršem ter anketirancem za razumevanje in pomoč.

3 VODNE ŠPORTNE IN REKREATIVNE DEJAVNOSTI V CELJU

Od leta 1945 do osamosvojitve so vodni športi v Celju predstavljali 11 % (3/28) vseh športov - plavanje, športni ribolov in vaterpolo; v samostojni Sloveniji pa 12 % (4/33) vseh - kajakaši na divjih vodah, plavanje, športni ribolov, triatlon in vaterpolo (125 let..., 2015).

Danes v Celju na 5 lokacijah in v 18 klubih razvijamo različne vodne športne in rekreativne aktivnosti: plavanje, vaterpolo, vodno košarko, potapljanje, supanje, vejkanje, kajakaštvo, triatlon in ribolov.

3.1 Lokacije vodnih športnih in rekreativnih dejavnosti

Šmartinsko jezero

Po dolžini obale je največje slovensko umetno jezero. Obsega 113 ha vodnih površin, največja globina jezera pa je 15 m. Tja po oddih od mestnega vrveža ali po svež zrak radi prihajajo tako turisti kot domačini - jezero je stičišče priložnosti za počitek, rekreacijo in zabavo na vodi. Okoli dela jezera poteka lepo urejena sprehajalna in kolesarska pot. Okrepila se je tudi gostinska ponudba. V čolnarni si lahko izposodite čoln, kajak ali pedalin. Po jezeru se lahko zapeljete s supom ali pa se preprosto odločite za kopanje v jezeru. Bogat je ribji zarod v jezeru, ki vabi številne ribiče.

Šmartinsko jezero - ribiški raj
Rekordni ulov: som, 84 kg (2021)
(Vir: ZAC.si)

Pedalin in supa na Šmartinskem jezeru
(Vir: Kuralt, 2018)

Že sredi sedemdesetih let 20. stoletja je bilo ustanovljeno Društvo za šport na vodi NIVO Celje, ki je, vzporedno z razvijanjem tekmovalnih disciplin (kajak-kanu, surf, jadranje), preko ponudbe rekreacije v vodnih športih približalo jezero Celjanom. Tudi jadranje na jezeru je bilo dovoljeno; priporočljivo je bilo jadrati po sredini jezera. Plovba je bila na splošno v Celju konec 90. let dovoljena na Šmartinskem jezeru ter celotnem toku reke Savinje in delu Ložnice. Prepovedana je bila vožnja s plovili na motorni pogon (Uradni list, št. 23/1997). Vendar se zaradi zavetrne lege treningi in dejavnosti jadrancev niso redno odvijali. Na jezeru sta bili v letih 1988 in 1992 finalni tekmi Pokala Evrope, v letu 1990 pa državno prvenstvo Jugoslavije v podvodni orientaciji. Zaradi slabe vidljivosti v jezeru se podvodne dejavnosti redko odvijajo.

Ladjica Jezerska kraljica je po jezeru plula 19 let. Ker so bili objekti s pristanom ves čas nelegalni, je leta 2015 Jezersko kraljico dokončno zasidral inšpektor za plovbo po celinskih vodah (Šmartinsko jezero..., 2016).

Leta 1993 so celjski akrobatski smučarji postavili ob jezeru dve skakalnici za akrobatske skoke v vodo, ki so ju leta 2020 obnovili in sta namenjeni treningom in meddržavnim tekmovanjem. Danes 25-m skakalnico upravlja ZPO Celje.

V vejk parku na Šmartinskem jezeru ponujajo Cable wakeboarding - deskanje na vodi s pomočjo 374 metrov dolge vlečnice.

Še vedno pa je jezero raj za modelarje, ki na jezeru preizkušajo svoje modele plovnih vozil.

Veslaški center na Špici

se nahaja ob izlivu Ložnice v Savinjo. Na njej se lahko s kajakom podate po poti za rekreativce, kjer trenirajo in moči merijo tudi slovenski klubi. V centru poleg tega domuje Kajak kanu klub Celje, izposojajo pa tudi osnovno opremo. Poleg športne poskrbijo tudi za kulturno in zabavno ponudbo - poleti se (v "izvenkoronskih časih") ob bregu reke vrstijo koncerti in tradicionalna prvomajska kresovanja. V gostišču se lahko okrepčate po sprehodu po urejeni poti ob Savinji. Vsakega 1. januarja pa od leta 2009, po ideji Jožeta Tanka, pripravijo novoletno 30-metrsko plavanje v Savinji. (KKK, 2021)

Novoletni skok v Savinjo, 2019
(Vir: Evelin Brodnik, Celje.info)

Zimsko kopališče

upravlja podjetje ZPO Celje in se nahaja v sklopu ŠRC Golovec v hali B. Rekreativci in aktivni športniki se lahko plavanja in drugih vodnih športov udeležujejo skozi vse leto. Od oktobra do junija jim je na voljo zimsko športno kopališče Golovec s pokritim 25-metrskim bazenom z osmimi programi. Neplavalcem in najmlajšim je namenjen manjši bazen. Kopališče redno gosti tečaje plavanja za mladino in odrasle. Na njem prirejajo državna plavalna prvenstva ter izvajajo rekreacijski program vodne košarke in vaterpola. (ZPO Celje, 2017).

Letno kopališče

Projekt za izgradnjo ljudskega kopališča pri izlivu Ložnice v Savinjo je leta 1956 pripravil Stanko Bloudek. Zaradi poplavnega značaja Savinje so kopališče zgradili na dvignjenem terenu - kar 80 celjskih podjetij je pomagalo navoziti 6488 m³ materiala. 31. avgusta 1957 so uradno odprli Ljudsko kopališče Celje. Ob otvoritveni svečanosti je v novem plavalnem bazenu nastopilo šest mladih ekip vaterpolistov iz Slovenije in Hrvaške.

Kompleks kopališča je postal tradicionalno poletno zbirališče Celjanov, središče različnih športnih tekmovanj in srečanj ter rekreativnih aktivnosti in prireditev.

Jugoslovanska reprezentanca v vaterpolu v Celju proti Sovjetski zvezi 1962
(Vir: Dragiša Modrinjak, <https://sv.m.wikipedia.org/wiki>)

Danes celotna površina kompleksa meri 2,3 ha. Kopalcem je v 50-metrskem bazenu za plavalce in novo zgrajenem otroškem bazenu na voljo več kot 1700 m² vodnih površin. Otroški bazen, v obliki treh barvitih sekajočih se krogov, je globok od 20 do 60 cm, na njegovem obodu pa so nameščena atraktivna igrala. (ZPO Celje, 2017)

Savinja

Po dolžini je šesta najdaljša (102 km) reka v Sloveniji in najdaljša, ki v celoti teče po slovenskem ozemlju. V celotnem toku je izrazito hudourniška reka⁴ z veliko spremenljivostjo vodnega toka. Ima dežno-snežni režim z jesenskim in spomladanskim viškom in poletnim in zimskim nizkom pretokov (Komac, 2008). V zadnjih dveh desetletjih se je izboljšala tudi kakovost vode v reki.

V preteklosti je bila Savinja pomemben vir energije za pogon številnih žag in mlinov s številnimi mlinščicami. Vse do začetka 2. svetovne vojne je bilo splavarjenje zelo pomembna dejavnost na Savinji. Sredi prejšnjega stoletja so reko zaradi poplavljanja regulirali, v zadnjem desetletju pa so v Celju, poleg povezave na čistilno napravo, uredili tudi dodatno protipoplavno zaščito. Danes je priljubljena lokacija ljubiteljev vodnih športov. Reka je bogata s kisikom in hrano in predstavlja raj za bogato ribjo populacijo (potočna postrv, klen, krap, som, šarenka, lipan, v Savinji pa plava tudi rečni kralj – sulec).

⁴ Hudourniški značaj Savinje se izrazito kaže iz primerjave med najmanjšimi in največjimi zabeleženimi pretoki v obdobju 1970–2000: na vodomerni postaji Solčava je bila ta razlika 255-kratna, v Nazarjah 288-kratna, Laškem 335-kratna in Velikem Širju 316-kratna.

3.2 Klubi in društva za vodne dejavnosti

Leta 2020 je bilo na spletnih straneh Športne zveze Celje evidentiranih 16 športnih klubov in društev⁵, ki se v Celju ukvarjajo z vodnimi športnimi in rekreativnimi aktivnostmi:

1. Društvo vodnih športov Posejdon
2. Društvo za preiskovanje voda
3. Društvo za vodno košarko Celje
4. Kajak kanu klub Nivo
5. Klub adrenalinskih športov Džampa
6. Klub triatlon Celeia
7. Plavalni klub Neptun Celje
8. Plavalno društvo Celje
9. Potapljaški klub Celje
10. Potapljaško društvo Pirati
11. Ribiška družina Celje
12. Sailor club - društvo vodnih in obvodnih športov
13. Svet potapljanj
14. Športno-rekreativni klub (triatlon)
15. Športno ribiško društvo Mormora
16. Športno ribiško društvo za morski ribolov Aero
17. Vaterpolo klub Poseidon Celje
18. Vodomec - Klub modelarjev in maketarjev

Od leta 2010 v okviru Poklicne gasilske enote Celje deluje tudi profesionalna potapljaška enota Tjulnji, ki danes šteje 20 članov. Opremljena je z namenskim vozilom, v katerem je kompletna oprema za hitro posredovanje, 3 čolni ter hansa deska za reševanje iz zaledenelih jezer. Profesionalni potapljači delujejo tudi pri Centru za zaščito in reševanje, v Podvodni reševalni službi, pod okriljem potapljaške zveze Slovenije.

Potapljaška enota Tjulnji PGE Celje
(Vir: pge-celje.si)

⁵ Dva kluba konec leta 2020 nista bila v evidenci Športne zveze Celje: Društvo za vodno košarko Celje in Vodomec. Ostale sva s težavo izbrskali na e-portalu podjetij bizi.si in na iskalcu Google.

V nadaljevanju po abecednem redu predstavljava razvoj vodnih športnih in rekreativnih dejavnosti ter 13 klubov in društev⁶ v Celju, ki se z njimi ukvarjajo.

Društvo vodnih športov Posejdon

Od leta 1998 vsako leto na plavalnih tečajih v vodo pospremijo številne otroke, ki se jih s pozitivnim pristopom in stalno motivacijo vsakodnevno trudijo naučiti plavati. Ne skrbijo le, da tečajniki varno in uspešno preplavajo osnovni in nadaljevalni tečaj plavanja, temveč jih tudi poskusijo navdušiti nad plavanjem kot športom, ki jih lahko spremlja skozi otroštvo in mladost ter s tem pozitivno prispeva k njihovemu telesnemu in psiho-socialnemu razvoju. Njihovo poslanstvo je pri otrocih in odraslih vzbuditi ljubezen do plavanja kot načina rekreacije ali profesionalnega športa. V klubu sta organizirani dve skupini plavalcev.

Društvo za preiskovanje voda

Leta 1962 se je petnajst navdušencev zbralo pod okriljem tedaj mogočne tovarne EMO in s pomočjo ljudske tehnike ustanovilo krožek podvodnih dejavnosti. Treningi so potekali v domači banji in poleti izjemoma na Ljudskem kopališču. Začeli so se tudi pravi potopi v slovenskem morju. Skupaj z DRM Ljubljana in Potapljaškim klubom Piran je potapljaški klub Celje tudi ustanovitelj Slovenske potapljaške zveze. Leta 1973 se klub oz. krožek preimenuje v društvo. Večina takratnih potapljačev se je ukvarjala tudi s podvodnim ribolovom. Civilna zaščita je že od začetka uporabljala znanje in izkušnje članov pri različnih reševalnih akcijah, ki so bile povezane z vodami. Na obzorju so se pojavili zametki sedanje PRS, katere člani so od njenega nastanka. Število članov v zadnjem času zopet narašča.

Društvo za vodno košarko

V Sloveniji vodno košarko trenirajo v 7 krajih, razširjena pa je še na Madžarskem in v Italiji. Vodno-košarkarska zveza Slovenije ima sedež v Mariboru. V sezoni 2013/2014 je prvič potekalo pokalno tekmovanje, junija 2019 pa so v mariborskem Pristanu organizirali 1. državno prvenstvo v vodni košarki. Vsebine o vodni košarki v Celju se na Facebooku pojavljajo od leta 2014, septembra 2020 pa so ustanovili Društvo vodne košarke Celje.

Kajak kanu klub NIVO Celje

Prvi začetki organiziranega kajakaštva v Sloveniji segajo že v leto 1931. Kajakaštvo ima tudi v Celju dolgoletno tradicijo, saj je bil že leta 1946 ustanovljen Kajak kanu klub Rinka Celje. Takrat se je veslalo še v lesenih kajakih z leseno konstrukcijo, ki so si jih vneti kajakaši izdelovali in popravljali sami.

Ob večjih prostorskih in finančnih stiskah ter z nekaj prekinitvami in spreminjanjem imena je klub prva desetletja bolj ali manj životaril, čeprav so njegovi tekmovalci posegali tudi po medaljah v državnem merilu.

⁶ Podatke sva uspeli pridobiti za 13 klubov/društev (spletne predstavitve, vprašalnik po e-pošti, telefonski razgovori, intervjuji).

Kajakaši so leta 1973 prešli pod okrilje Društva za šport na vodi Nivo Celje. Takrat so dobili za svoje prostore barako na Špici in z njo boljše pogoje za delo.

V Kajak kanu klub NIVO Celje so se preimenovali v letu 1995. Klub je postal edini pravni naslednik Društva za šport na vodi Nivo Celje.

Preživeli so vrsto poplav (katastrofalni 1990 in 1998) in podtaknjen požar (2006), v katerem je zgorelo 50 čolnov in vsa kajakaška oprema. Leta 2011 so slavnostno odprli nov sodoben kajakaški center.

Danes je Špica postala priljubljena točka celjskih rekreativcev na sprehajalni in pohodniški poti ob Savinji. Urejena slalom proga v Savinji je primerna le za mlajše kategorije kajakašev. Na njej se vsako leto odvija ena od tekem za Slovenski pokal mlajših kategorij. Ob otvoritvi nove čolnarne septembra 2011 je bilo na njihovi progi organizirano tudi člansko državno prvenstvo. Vsako leto organizirajo Majski spust po Savinji. Večkrat se vključujejo v slovenski projekt Voda za vedno, ki je namenjen rekreativnim kajakašem. Urejeno okolje, vabljliva lokacija, gostinska ponudba, urejen fitness na prostem, stopničasto urejene brežine Savinje, od leta 2008 Novoletno plavanje v Savinji, tradicionalna kresovanja in odmevni koncerti, s pomočjo katerih so vsako leto zaslužili prepotrebna sredstva za realizacijo športnega programa in urejanje čolnarne ter prostora okoli nje, so približali Špico in Kajak kanu klub širši javnosti.

Klub adrenalinskih športov Džampa

Džampa - Klub adrenalinskih športov Šmartinsko jezero, <https://dzampa.si/>, deluje od leta 2010 in ima danes okoli 400 članov. Klub ima status društva ter ima razpisane redne termine rekreacij, tečajev, izletov, športnih dogodkov, animacij in team buildingov. Lotili so se bordanja in smučanja, skejtanja, košarke, SUPanja, kajakaštva in čolnarjenja, hoje po vodi, wakeboardinga in plezanja. Upravlja tudi nekatere objekte in športno infrastrukturo. Leta 2016 so obnovili športne pomole ter oddajali - izposojali 15 supov, 8 kajakov, 2 kanuja in 2 žogi za hojo po vodi. Od leta 2017 potekajo usklajevanja z lastniki in MOC za ureditev čolnarne in ladijskega pristana. Kot člani Freestyle kluba Celje so si prizadevali za rekonstrukcijo vodnih skakalnic.

Obnovljene skakalnice na Šmartinskem jezeru
(Vir: www.dzampa.si)

Plavalni klub Neptun Celje

Začetki plavalnega športa v Celju segajo že v čas pred drugo svetovno vojno, ko so se prvi plavalni navdušenci v vodnih spretnostih merili v Savinji. Iz leta 1949 je znan prvi poskus plavalnih tekem, ko so na Savinji organizirali Dan vodnih športov. Plavalna selekcija ŠD Železničar Celje se je leta 1952 vključila v tekmovanje slovenske plavalne lige.

Prva plavalna tekma v Celju je bila leta 1953 v mrtvem rokavu Savinje, kjer je tekmovalo 35 celjskih plavalcev. Celjani so v vzhodni skupini druge lige dosegli prvo mesto in s tem dali vedeti, da njihov trud ob vseh slabih pogojih ni bil zaman. Pričeli so trenirati v zaprtem kopališkem bazenu v Laškem tudi v zimskem času.

Leta 1956 je klub ostal pod okriljem Železničarskega športnega društva, nadel pa si je ime Železničarski plavalni klub Neptun. V tem času so že intenzivneje stekle priprave za gradnjo bazena. Celje je končno dobilo olimpijski plavalni bazen leta 1957. Ob koncu leta 1958 je bilo v klub včlanjenih 368 članov. V tem obdobju so prevladovali vaterpolisti, vidnejših uspehov v plavanju še ni bilo. Krivulja uspehov se je dvignila v letu 1961, ko so plavalci Neptuna prvič sodelovali na jugoslovanskem državnem prvenstvu. Plavanje se je začelo uveljavljati tudi v zimskem času. Tekmovanja so začeli prirejati v pokritih bazenih, ki pa ga v Celju še ni bilo. Pomanjkljive zimske priprave so celjski plavalci poskušali nadoknaditi z občasnimi treningi na Ravnah in v Velenju. Leta 1973 so plavalci lahko začasno trenirali v majhnem pokritem bazenu v poslopju celjske posebne šole.

V začetku leta 1979 se je plavalni klub preimenoval v Plavalni klub Neptun Celje, leta 1998 pa v Plavalni klub Marines Neptun.

Plavalni klub Neptun uči osnov plavanja najmlajše ter jih vzgaja v mlade zagnane plavalce. Je eden izmed najstarejših plavalnih klubov ter tudi eden izmed najštevilčnejših. Kot glavni izvajalec šole plavanja za večino vrtcev in osnovnih šol celjske regije je tudi partner Športne zveze Celje.

Glavni cilji kluba so vedno bili - navdušiti mlade za lep, zdrav in garaški šport, jih umakniti z ulic in z virtualnih omrežij, jih navaditi dela, reda in vztrajnosti, hkrati pa tiste, ki za to pokažejo voljo in talent, vzgojiti v vrhunske plavalce.

Klub ima danes tri ekipe in selekcijo ter veterane, tri trenerje, ki trenirajo tekmovalne ekipe, in tri učitelje plavalne šole.

Celjski Neptunovci
(Vir: [Google.com/CWL8zjkJyo](https://www.google.com/CWL8zjkJyo))

Potapljaški klub Celje

je začel delovati avgusta 1919. S strokovnimi vsebinami in opisi dejavnosti se od takrat redno predstavlja na družbenem omrežju Facebook - januarja 2021 je imel 246 sledilcev. Organizirajo vse vrste potapljaških tečajev. Od leta 2019 je klub član potapljaške šole SSI (Scuba Schools International - mednarodna potapljaška organizacija, ki potapljače izobražuje in jim nudi podporo; Certifikat SSI je eden najbolj priznanih v svetu). Ponujajo tudi profesionalne tečaje DiveGuide, ki omogočajo vodenje skupin na potopih. Od ustanovnega leta pridobivajo reševalne licence tečajev React Right in Stress & Rescue. Sodelujejo s Centrom za zaščito in reševanje, promovirajo dejavnost v šolah in občasno v sodelovanju z IAHD Adritic (vodilna potapljaška organizacija, ki skrbi za potapljanje invalidov v širši jadranski regiji) predstavljajo potapljanje otrokom s posebnimi potrebami. V začetku so organizirali redna druženja ob zajtrkih na Špici. Pripravljajo številna strokovna predavanja in potapljaške večere. Člani se udeležujejo domačih in mednarodnih potapljaških prireditev, med katerimi izpostavljajo nočne potope v Blejskem jezeru, velenjske Halloween Dive in novoletne potope v Velenju, pod črnuškim mostom idr.

Vaje PK Celje v celjskem bazenu v Hali Golovec

(Vir: Potapljaški klub Celje, <https://www.facebook.com/PdCelje/photos/178100436889225>)

Potapljaško društvo Pirati

je leta 2015 ustanovila skupina ljubiteljev potapljanja iz Celjske regije. Osnovna dejavnost društva je potapljanje z avtonomno potapljaško opremo, ki omogoča človeku daljše zadrževanje v različnih vodnih okoljih. Namen društva je pridobiti čim več znanj ter opraviti čim več varnih potopov. Skozi vse leto organizirajo začetne in nadaljevalne potapljaške tečaje in tečaje specialnosti po standardih mednarodne zveze SSI (Scuba Schools International - mednarodna potapljaška organizacija, ki potapljače izobražuje in jim nudi podporo; Certifikat SSI je eden najbolj priznanih v svetu) in v skladu s Pravili Potapljanja Slovenije (PRAPOS). Organizirajo tudi enodnevna in večdnevna potapljanja v Jadranskem morju in po svetu. Pohvalijo se lahko z lastno potapljaško kolekcijo.

Ribiška družina Celje

Mesto Celje je kupilo ribolovne pravice leta 1907. Po nepopolnih podatkih je bilo Ribarsko društvo Južna Štajerska s sedežem v Celju osnovano leta 1912. Imelo je 50 članov. Slovensko ribarsko društvo v Celju je bilo ustanovljeno leta 1922, leta 1946 pa je bil sprejet zakon o začasni ureditvi ribištva v Sloveniji. Septembra leta 1952 se je celjska ribarska zadruga preosnovala v društvo. To je tudi rojstni dan zdajšnje ribiške družine.

Ribolovni revirji se nahajajo na Šmartinskem jezeru (amur, androga, bolen, krap, linj, ostrž, ploščič, rdečeoka, rdečeperka, smuč, som, ščuka, tolstolobik, zelenika), potoku Tesnica (potočna postrv, šarenka) in na rekah Hudinji (klen, mrena, platnica, podust, potočna postrv, šarenka) ter Savinji (bolen, klen, krap, mrena, ogrica (sivka), platnica, podust, potočna postrv, smuč, som, sulec, šarenka, ščuka).

Ponos ribičev RD Celje je njihova ribiška koča na polotoku Brezova. Tam se odvija večina prireditev, ki jih pripravljajo.

Veliko pozornosti namenjajo tudi ekologiji in varstvu okolja. Skrbijo za okolje ribolovnih voda, organizirajo čistilne akcije, vse svoje člane izobražujejo o varstvu narave in življenja ob vodah.

Svet potapljanj

je potapljaško društvo, ustanovljeno leta 2014 in organizirano kot športno turistično društvo z namenom druženja, izobraževanja in usposabljanja mladine in ostalih občanov. Do danes je vzgojilo številne potapljače – športnike različnih starostnih skupin in različnih izobrazbenih struktur, ki so v ponos društvu, svojemu kraju in skupnostim, v katerih delujejo. Društvo deluje na območju občin Celje, Žalec, Šentjur, Laško, Zreče, Vojnik in Slovenske Konjice. Člani društva se udeležujejo akcij in tekmovanj po Sloveniji in tudi v tujini.

V društvu posvečajo skrb za redna usposabljanja in treninge svojih članov, posebna pozornost je namenjena mlajšim potapljačem in njihovi potapljaški usposobljenosti. V okviru letnih programov potekajo osnovni in nadaljevalni potapljaški tečaji ter tečaji potapljaških specialnosti. Izvajajo vzgojno-izobraževalne seminarje in tečaje v osnovnih in srednjih šolah. Društvo izvaja potope v domačem bazenu (ŠRC Golovec, Letno kopališče) in v morju ter skrbi za družabna srečanja svojih članov in društvenih simpatizerjev. Člani se redno udeležujejo prireditev drugih sorodnih društev in so organizatorji ekoloških akcij.

Športno rekreativni klub Celje

združuje celjske triatlonke in triatlonce. Od nastanka društva je na prvi triatlon pripravil že več kot 200 interesentov. Ustanovljen je bil leta 2006 in je povezal športne navdušence v zahodni štajerski regiji. Imajo mladinsko in člansko selekcijo, vključujejo pa tudi rekreative. Mlade tekmovalce vzgajajo za nastope v kratkem triatlonu (sprint in standard triatlon), v katerem se tekmuje tudi na olimpijskih igrah. V sezoni 2015 so z moško ekipo prvič postali ekipni državni prvaki Slovenije v triatlonu. Naslov so ubranili v vseh naslednjih sezonah. Treningi potekajo na prostem (jezera, ceste, tekaške poti in bazeni) – 3-krat tedensko kolesarijo, 3-krat tedensko plavajo in 2-krat tedensko tečejo. Leta 2019 so organizirali že 18. triatlon za pokal mesta Celje.

Vaterpolo klub Posejdon Celje

Začetki vaterpola v Celju segajo v leto 1950, ko so se prvi zanesenjaki začeli ukvarjati s to športno panogo pri "levškem mostu". Naslednje leto so ustanovili Železničarski plavalni klub Celje. Uredili so zasilno kopališče, ki so ga poimenovali Žabjek, tako da so lahko trenirali in tekmovali doma. Tekmovanja so se vrstila in v sezoni 1954 so postali prvaki štajerske skupine II. slovenske lige. Leta 1956 se je klub preimenoval v Neptun. Po izgradnji Ljudskega kopališča Celje so pridobili prostor za bolj kakovostno in redno delo. Konec 50. let so bili pionirji in člani drugi, mladinci pa celo prvi v Sloveniji.

Celjski Vaterpolo klub Posejdon Celje je bil ustanovljen leta 2006 s sedežem v Šmartnem v Rožni dolini. Vadbeni objekt kluba je bazen ŠRC Golovec, vadbo pa so organizirali tudi v Laškem in Rimskih Toplicah. Danes se klub predstavlja na Facebooku - januarja 2021 je imel 78 sledilcev in 529 prijateljev.

Klub modelarjev in maketarjev Vodomec Celje

V Celju deluje tudi Klub modelarjev in maketarjev Vodomec, ki sicer ne goji tipičnih "vodnih športov", je pa njegova dejavnost ozko povezana z vodo - na Šmartinskem jezeru (in letališču v Levcu - letala) redno preizkušajo svoje modele različnih plovil.

Klub je bil ustanovljen leta 2005 in nadaljuje tradicijo nekdanjega modelarskega krožka (kasneje kluba) modelarjev, ki je deloval v okviru Društva Ljudska tehnika »Emo« Celje. Poleg brodarskega modelarstva in rednega preizkušanja izdelanih modelov na Šmartinskem jezeru, so aktivni tudi v letalskem modelarstvu.

Modeli jadrnic na Šmartinskem jezeru
(Vir: <http://forum.modelarji.com/viewtopic.php?t=41051>)

3.3 Vodne športne in rekreativne dejavnosti v očeh Celjank in Celjanov

V poglavju predstavlja poznavanje vodnih športov na splošno, ugotavlja poznavanje klubov in vir informacij ter popularnost vodnih dejavnosti v Celju.

V začetku leta 2021 sva sestavili anketo ter po elektronski poti anketirali 176 oseb - 123 žensk in 53 moških. Anketo je v celoti izpolnilo 141 (80,7 %) oseb, ostali pa so nekatere odgovore izpustili. Med anketiranimi je bilo 129 osnovnošolcev, dijakov in študentov ter 47 odraslih.

3.3.1 Poznavanje vodnih športov

Predvidevali sva, da so vodni športi manj poznani in popularni kot "paradne" športne panoge, kar sva dokazovali s poznavanjem posameznih pravil, izrazov, rekordov ...

Anketirani so obkroževali pravilne odgovore, s katerimi so pokazali, koliko poznajo posamezne vodne dejavnosti. Vsi anketiranci niso izpolnili tega vprašanja. Delež sva izračunali iz števila posameznih odgovorov. Ker meniva, da anketirani niso odgovorili na vprašanje zato, ker ga ne poznajo, sva neizpolnjene in napačne odgovore združili.

Tabela 1: POZNAVANJE VODNIH ŠPORTOV
(N=171)

Kategorija	Število odgovorov	Pravilni odgovori		Nepravilni, neodgovorjeni (št.)
		št.	%	
Plavalne discipline	171	59	34,5	112
Triatlon - sestava	166	133	77,8	38
Vaterpolo - št. igralcev	164	92	53,8	79
Potapljanje - rekord	161	97	56,7	74
Športnika Čop in Špik	161	100	58,4	71
Ribolov - muharjenje	160	110	64,3	61
Športno jadranje	158	125	73,1	46
Supanje - potrebščine	158	130	76,0	41
Kajtanje - energija vetra	156	103	60,2	68
Σ (%)			61,6 %	38,4 %

15 % (26/171) anketiranih je že v začetku odgovorilo, da o vodnih športih ne ve veliko in so jim nepoznani. Vodne športe poznata slabi dve tretjini (62 %) vprašanih. Najmanj poznajo pravila, sloge, pripomočke in rekorde plavanja (34,5 %), vaterpola (54 %), potapljanja (57 %), veslanja (58 %) in kajtanja (60 %). Najbolje pa poznajo triatlon (78 %), supanje (76 %) in jadranje (73 %).

3.3.2 Poznavanje klubov in vir informacij

V Celju je evidentiranih 18 klubov in društev, ki se ukvarjajo z vodnimi športi. Z anketiranjem sva ugotavljali, kako Celjanke in Celjani poznajo klube in društva, ki se ukvarjajo z vodnimi športi.

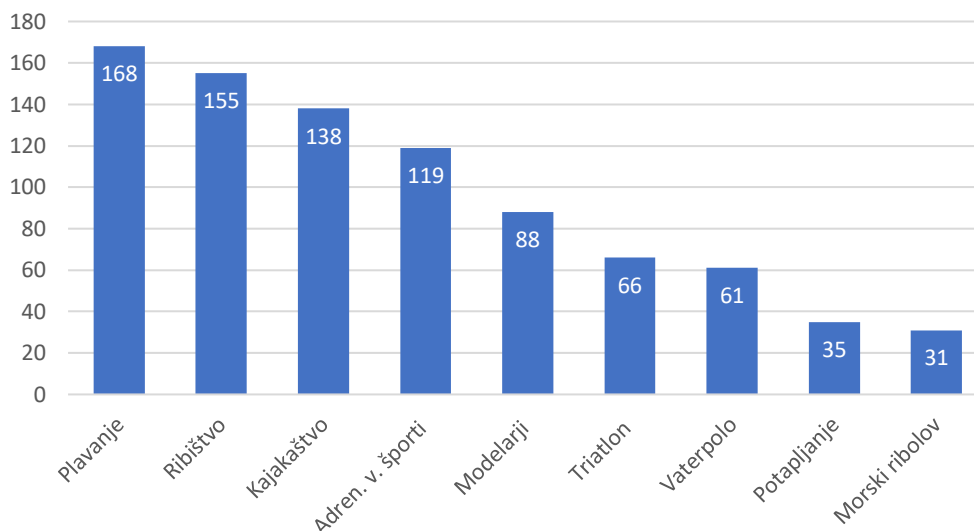
Tabela 2: POZNAVANJE CELJSKIH KLUBOV IN DEJAVNOSTI ZA VODNE ŠPORTE
(N=171)

Klub, društvo	Poznajo	
	št.	%
1. PLAVALNI KLUB NEPTUN CELJE	111	65
2. KAJAK KANU KLUB NIVO	65	38
3. DRUŠTVO VODNIH ŠPORTOV POSEJDON	54	31
4. DRUŠTVO ZA PREISKOVANJE VODA	54	31
5. RIBIŠKA DRUŽINA CELJE	47	27
6. POTAPLJAŠKI KLUB CELJE	43	25
7. VATERPOLO KLUB POSEIDON CELJE	41	24
8. PLAVALNO DRUŠTVO CELJE	40	23
9. KLUB TRIATLON CELEIA	38	22
10. ŠPORTNO REKREATIVNI KLUB (triatlon)	24	14
11. SAILOR CLUB - Društvo vodnih in obvodnih športov	18	10
12. ŠPORTNO RIBIŠKO DRUŠTVO MORMORA	13	8
13. DRUŠTVO ZA VODNO KOŠARKO	12	7
14. KLUB ADRENALINSKIH ŠPORTOV DŽAMPA	12	7
15. VODOMEČ - Klub modelarjev in maketarjev	11	6
16. SVET POTAPLJANJ	10	6
17. POTAPLJAŠKO DRUŠTVO PIRATI	9	5
18. ŠRD ZA MORSKI RIBOLOV AERO	8	5

Dve tretjini (65 %) vprašanih je poznalo Plavalni klub Neptun, dobra tretjina (38 %) Kajak klub Nivo Celje, slaba tretjina (31 %) Društvo Posejdon in Društvo za preiskovanje voda ter dobra četrtina (27 %) Ribiško družino Celje. Najmanj vprašanih je poznalo ŠRD za morski ribolov Aero (5 %), Potapljaško društvo Pirati (5 %) in ŠRD Svet potapljanj (6 %).

Posebej naju je zanimalo, kje so anketirani dobili informacije o ustanovah. Vprašani so označili tiste "vodne" dejavnosti, za katere vedo, da se organizirano odvijajo v Celju. Označili so tudi svoj vir informacij o posameznih aktivnostih.

Grafikon 1: POZNAVANJE ORGANIZIRANIH VODNIH DEJAVNOSTI V CELJU
(N=173)

Največ anketiranih (168) ve, da se v Celju organizirano ukvarjamo s plavanjem (168), ribištvom (155), kajakaštvom (138) in "adrenalinskimi" vodnimi športi (119). Najmanj so seznanjeni z organiziranjem dejavnosti morskega ribolova (33), potapljanja (35), vaterpola (61) in triatlona (66).

Tabela 3: VIR INFORMACIJ O VODNIH DEJAVNOSTIH
(N=173)

Vodni športi in dejavnosti	Vir informacij o vodnih dejavnostih				
	treniram jaz ali znanec, udeleženeec	TV, revije	splet	drugo	odgovori (št.)
1. Plavanje	68	25	22	20	135
2. Kajakaštvo	12	44	35	21	112
3. Ribišтво	22	16	18	13	69
4. Adrenal. vodni športi*	12	7	26	21	66
5. Triatlon	16	17	20	13	66
6. Potapljanje	6	12	17	10	45
7. Vaterpolo	8	12	11	9	40
8. Modelarji	6	8	17	7	38
9. Morski ribolov	4	10	5	11	30
Σ	154	151	171	125	

* "Adrenalinski" vodni športi - Vedo za ponudbo, največkrat turističnih agencij

Največ informacij imajo anketirani o plavanju (135 odgovorov), kajakaštvu (112), ribištvu (69), adrenalinskih vodnih športih (66) in triatlonu (66), najmanj pa o morskem ribolovu (30), modelarstvu (38), vaterpolu (40) in potapljanju (45).

Največ informacij o vodnih športnih in rekreativnih dejavnostih so dobili na internetu (171), od znancev, ki omenjene športe trenirajo (154), in iz uradnih medijev (151). Druge so informacije o vodnih dejavnostih pridobili na turističnih potovanjih, v razgovorih z udeleženci ipd.

3.3.3 Popularnost vodnih dejavnosti

Raziskali sva tudi priljubljenost/popularnost vodnih športov. Primerjali sva izbrane vodne športe (plavanje, kajakaštvo, vaterpolo, potapljanje, ribolov, veslanje, deskanje na vodi, jadranje, kajtanje, supanje, vejkanje in triatlon) z ostalimi, bolj popularnimi izbranimi športnimi aktivnostmi (nogomet, košarka, rokomet, tenis, hokej, smučanje, kolesarjenje in plezanje).

Priljubljenost vodnih dejavnosti sva ugotavljali tako, da sva anketiranim postavili vprašanje "S čim bi se najraje ukvarjali, če bi morali izbrati dejavnost?" Izbrali so lahko več odgovorov.

Tabela 4: **PRILJUBLJENOST VODNIH ŠPORTOV**

(št. odgovorov, N = 176)

"Nevodni" in vodni športi	Št. odgovorov	Povprečje odgovorov
kolesarjenje, rolkanje	52	261:8= 32,6
košarka	33	
tenis	32	
drsanje in hokej	32	
alpsko smučanje, bordanje, smučarski skoki	32	
rokomet	29	
športno plezanje, alpinizem ali planinarjenje	29	
nogomet	22	
plavanje	53	121:5= 24,2
potapljanje	33	
"zabavni" (rafting, vejkanje, kajtanje...)	23	
vaterpolo	7	
ribolov	5	

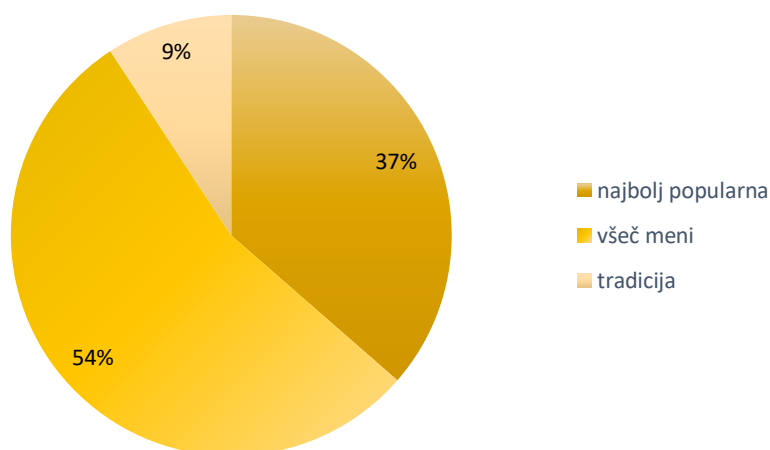
Razmerje povprečnih odgovorov o priljubljenosti izbranih "nevodnih" in vodnih športov znaša 33:24.

Največ anketiranih bi se najraje ukvarjalo s plavanjem (53), kolesarjenjem, rolkanjem in kotalkanjem (52), s košarko in potapljanjem (33), tenisom, drsanjem in smučanjem (po 32). Najmanj interesa imajo vprašani za ribolov (5) in vaterpolo (7). Planinarjenje in plezanje (29) sta presešla "adrenalinske" vodne športe (23) in nogomet (22).

Pozanimali sva se, zakaj bi se najraje ukvarjali z zgoraj omenjeno dejavnostjo. Anketirani so lahko izbrali več odgovorov.

Grafikon 2: VZROK PRILJUBLJENOSTI ŠPORTOV

(%, N odgovorv=182)

Z omenjenimi dejavnostmi bi se več kot polovica (54 %) anketiranih najraje ukvarjala, ker jim je sama dejavnost všeč, dobra tretjina zato, ker je dejavnost najbolj znana, popularna (37 %) in desetina (9 %) ker je dejavnost že tradicionalna v družini ali v krogu prijateljev.

Raziskavo o priljubljenost vodnih športov in dejavnosti sva podkrepili s tem, da sva ugotavljali, približno kolikokrat letno si anketirani ogledajo TV prenose in oddaje ali obiščejo vsebine na internetu ali preberejo časopisne prispevke z omenjenimi vsebinami.

Tabela 5: SPREMLJANJE ŠPORTNIH TEKMOVANJ IN VSEBIN V MEDIJIH

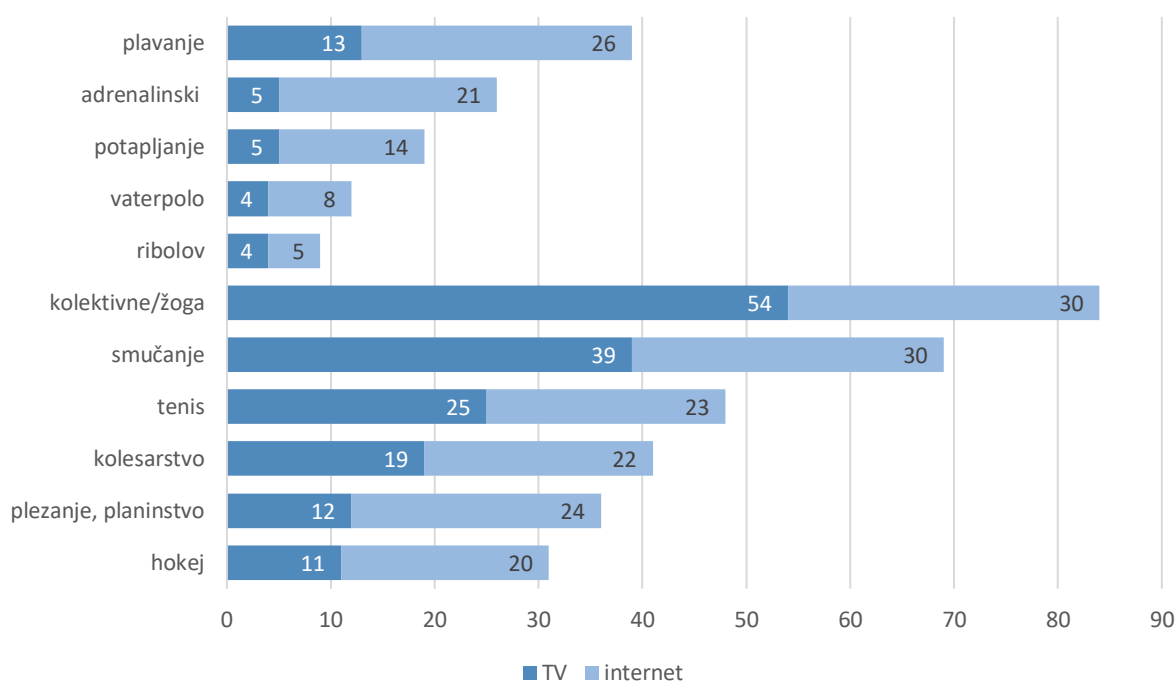
(št. ur letno, N=165)

Vsebine, tekmovanja, oddaje	Povprečno ur/leto oddaje, informacije			splet/TV, časopis
	TV, časopis	Splet	Σ	
kolektivne igre z žogo (košarka, nogomet, rokomet)	54	30	84	- 24
smučarska tekmovanja (alpsko smučanje, skoki...)	39	30	69	- 9
teniški turnirji in tekmovanja	25	23	48	- 2
kolesarske tekme	19	22	41	+ 2
tekmovanja v plavanju	13	26	39	+ 13
plezanje, alpinizem, planinarjenje	12	24	36	+ 12
hokejske tekme	11	20	31	+ 9
"adrenalinski" vodni športi (rafting, kajtanje, jadranje, surfanje...)	5	21	26	+ 16
potapljanje	5	14	19	+ 9
tekme v vaterpolu	4	8	12	+ 4
ribolov	4	5	9	+ 1
Σ	191	223		

Anketirani v medijih povprečno 242 ur na leto spremljajo tekmovanja in informacije o "nevodnih" in 105 ur o vodnih športih. Največ spremljajo tekme, tekmovanja, turnirje in informacije o kolektivnih igrah z žogo - nogomet, košarka, rokomet (84), smučanju (69), tenisu (48) in kolesarstvu (41). Vodne športe spremljajo redkeje - največkrat plavanje (39), "adrenalinske" športe (26), potapljanje (19), najmanjkrat pa vaterpolo (12) in ribolov (9).

Če analiziramo vir informacij anketiranih, ugotovimo, da svetovni splet (54 %) prevladuje pred TV in časopisi (46 %) na večini obravnavanih športnih področij. Anketirani o vodnih športih in tekmovanjih več podatkov dobijo na medmrežju kot v časopisih ali na TV (adrenalinski vodni športi: + 16, plavanje: + 13, potapljanje: + 9, vaterpolo: + 4 in ribolov: +1).

Grafikon 3: POPULARNOST VODNIH ŠPORTOV IN MEDIJI
(št. ur letno, N=165)

V časopisu največkrat preberejo ali si na TV ogledajo košarkarske, nogometne in rokometne tekme (povprečno 54 odgovorov), prenose tekem alpskega smučanja in smučarskih skokov (39) ter teniških turnirjev (25). Izmed vodnih športov po TV največkrat spremljajo plavanje (13), potapljanje (5) in "adrenalinske" vodne športe (5).

Na spletu največkrat brskajo za informacijami o kolektivnih igrah z žogo (30) in smučanju (30), plavalnih tekmovanjih (26) ter planinarjenju in plezanju (24).

Nižjo popularnost vodnih športov sva poskušali podkrepiti tudi s številom zadetkov posameznih pojmov na svetovnem spletu. Na iskalcu Google sva 26. 01. 2021 odtipkali iskane pojme ter izpisali in analizirali število zadetkov.

Tabela 6: ŠTEVILO ZADETKOV NA SPLETNEM ISKALCU GOOGLE

Športna panoga (iskani pojem)	Št. zadetkov (v 000)
TENIS	49300
HOKEJ	42600
KOŠARKA	34400
NOGOMET	30900
TRIATLON	15000
RIBOLOV	14300
VATERPOLO	8460
KAJAK IN KANU	4350
SMUČANJE	3430
PLAVANJE	2150
ROKOMET	1930
KOLESARJENJE	1890
PLEZANJE	1740
VESLANJE	1700
DESKANJE NA VODI	1300
POTAPLJANJE	949
JADRANJE	694
VEJKANJE	238
SUPANJE	112
KAJTANJE	82

Σ zadetki (izbrani vodni športi)	48.641.000	Razmerje vodni/"nevodni" športi 1 : 3,41
Σ zadetki (izbrani ostali športi)	166.190.000	

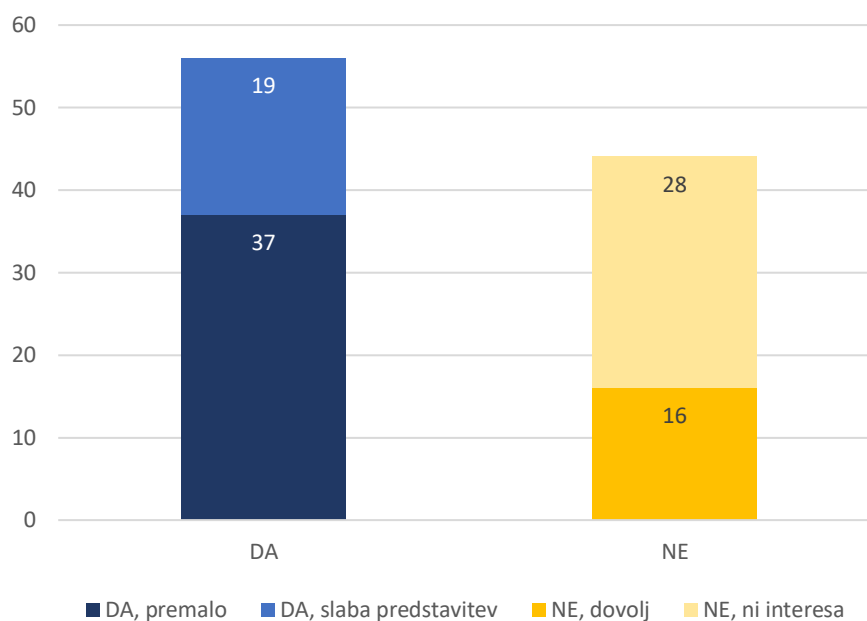
Na spletnem iskalcu Google po številu zadetkov za posamezne športne panoge prevladujejo tenis (49,3 milijonov zadetkov), hokej (42,6 milijonov), košarka (34,4 milijonov) in nogomet (30,9 milijonov). Vodni športi so uvrščeni od 4. mesta dalje (triatlon, ribolov, vaterpolo in kajakaštvo). Plavanje se po številu zadetkov uvršča šele na 10. mesto (2,15 milijonov). Pred veslanjem, deskanjem in potapljanjem se nahajajo še rokomet, kolesarjenje in plezanje. Najmanj zadetkov je Google pokazal za kajtanje (82 tisoč), supanje (112 tisoč), vejkanje (238 tisoč) in jadranje (649 tisoč). Za izbranih 12 vodnih športov je Google pokazal 48.641.000 zadetkov, za ostalih izbranih 8 športov pa 166.190.000 zadetkov (razmerje 1 : 3,41).

S tem sva najino hipotezo o manjši popularnosti vodnih športov podkrepili.

3.4 Predstavljanje vodnih dejavnosti

V zaključku ankete sva pridobili tudi mnenje anketiranih o ustreznosti predstavitev vodnih dejavnosti. Vprašali sva jih, ali si želijo več vsebin o vodnih športih in rekreativnih dejavnostih na spletu, TV ali v časopisih.

Grafikon 4: KOLIČINA IN USTREZNOST PREDSTAVITVE VODNIH ŠPORTOV
(%, N=141)

Dobra polovica vprašanih (56 %) si želi več spletnih vsebin o vodnih dejavnostih, saj jih ni dovolj (37 %) ali so težko dostopne in slabo predstavljene (19 %). Manjšina vprašanih (44 %) si ne želi več vsebin o vodnih športnih in rekreativnih dejavnostih, saj jih ne zanimajo (28 %) ali menijo, da jih je dovolj (16 %).

Pravijo, "brez svetovnega spleta te danes ni". V raziskavi sva sestavili točkovnik za ocenjevanje spletnih predstavitev in ocenili spletne strani.

Izmed 18 evidentiranih klubov in društev, ki se ukvarjajo z vodnimi športi in rekreacijo, se jih kar 6 (35 %) ne predstavlja na medmrežju. Izmed predstavljenih pa so se s predstavitvami izkazali predvsem Društvo vodnih športov Posejdon, Kajak kanu klub Nivo in Plavalni klub Neptun Celje. Spletne predstavitev nekaterih klubov in društev (npr. Potapljaški klub Celje, Vaterpolo klub Posejdon idr.) so aktualne, odzivne za mnenja ljudi, ampak manjkajo sistematičnost, opis razvoja društva/kluba, dosežki in nekateri kontakti podatki, ki so težje dosegljivi.

Tabela 7: OCENA SPLETNIH PREDSTAVITEV CELJSKIH KLUBOV IN DRUŠTEV
(srednja šolska ocena, N = 18)

DEJAVNOST	DOSTOPNOST NAVIGACIJA	VSEBINA		SPLOŠNI IZGLEDE, NAZORNOST, LIKOVNOST	SRED. OCENA
		razvoj, dosežki	informacije		
1. DRUŠ. VODNIH ŠPORTOV POSEJDON	5	5	5	5	5,0
2. DRUŠ. ZA PREISKOVANJE VODA	5	4	5	4	4,5
3. DRUŠTVO ZA VODNO KOŠARKO	5	3	2	3	3,3
4. KAJAK KANU KLUB NIVO	5	5	5	5	5,0
5. DŽAMPA	5	4	3	4	4,0
6. KLUB TRIATLON CELEIA	-	-	-	-	0
7. PLAVALNI KLUB NEPTUN CELJE	5	5	5	4	4,8
8. PLAVALNO DRUŠTVO CELJE	-	-	-	-	0
9. POTAPLJAŠKI KLUB CELJE	4	1	4	3	3,3
10. POTAPLJAŠKO DRUŠTVO PIRATI	4	5	5	4	4,5
11. RIBIŠKA DRUŽINA CELJE	3	5	5	5	4,5
12. SAILOR CLUB	-	-	-	-	0
13. SVET POTAPLJANJ	4	3	3	5	3,8
14. ŠPORTNO REKREATIVNI KLUB	5	1	4	5	3,8
15. ŠPORTNO RIBIŠKO DRUŠ. MORMORA	-	-	-	-	0
16. ŠRD ZA MORSKI RIBOLOV AERO	-	-	-	-	0
17. VATERPOLO KLUB POSEIDON	4	1	3	3	2,8
18. VODOMEC	-	-	-	-	0
Srednja ocena kategorij	4,5	3,5	4,1	4,2	

Predstavitve so na splošno lahko izsledljive, navigacija po straneh je pregledna, vsebina nazorno dostopna (4,5). Zgradba spletnih strani in kakovost prilog je prav dobra (4,2). Najslabše je ocenjena (3,5) predstavitev klubov in društev, njihova zgodovina, razvoj in dosežki - ravno tisti elementi, ki predstavljajo korenine in izkušnje ter so pomembni za privabljanje potencialnih bodočih članov in ljubiteljev.

Pričakovali sva boljši rezultat.

4 ZAKLJUČEK

V poglavju povzemava rezultate najine raziskave o prepoznavnosti, priljubljenosti ter prihodnosti vodnih športnih in rekreativnih dejavnosti. Na koncu podajava tudi nekaj predlogov za izboljšanje stanja, ki so se nama porodili pri delu.

4.1 Sinteza dela

Vodni športi so tisti, ki se odvijajo na vodi, ob njej in pod njo. Lahko se izvajajo v bazenih, morjih, jezerih in na rekah. Veliko vodnih športov sodi med najstarejše človekove dejavnosti, ki so bile pogoj za preživetje. Z razvojem človeštva so vodne discipline postale vse bolj priljubljene, redna športno-rekreacijska dejavnost pa postaja način življenja.

V nalogi predstavljava vodne športne in rekreativne dejavnosti v Celju.

Evidentirali sva tiste dejavnosti, s katerimi se ukvarjamo v Celju. Predstavili sva lokacije za tovrstne dejavnosti. Poiskali in predstavili sva klube in društva, ki se v Celju ukvarjajo z vodnimi aktivnostmi. Z anketiranjem 176 oseb sva ugotavljali prepoznavnost celjskih klubov in društev za vodne dejavnosti ter raziskali priljubljenost, poznavanje in dejavnosti med anketiranimi Celjankami in Celjani.

Danes v Celju na 5 lokacijah (Šmartinsko jezero, Savinja, letno in zimsko kopališče Celje, Špica) in v 18 klubih razvijamo različne vodne športne in rekreativne aktivnosti: plavanje, vaterpolo, vodno košarko, potapljanje, supanje, vejkanje, kajakaštvo, triatlon in ribolov.

V mestu imamo tudi dejavnosti, za katere ni idealnih pogojev za treninge in delo. Potapljači se na primer urijo v celjskem bazenu (npr. Svet potapljanj, Tjulnji PGE Celje). Klubi imajo šolane inštruktorje tudi za dejavnosti, ki jih v Celju ne izvajajo (reševalci iz divjih voda, inštruktorji raftinga, inštruktorji za jadranje, organiziranje tečajev za motorne čolne idr.). Svet postaja majhen in v nekaj urah smo na lokacijah, kjer so pogoji za treninge boljši.

Hipotezo 1 - "V Celju se organizirano ukvarjamo z vsemi tistimi vodnimi dejavnostmi, ki jih omogočajo naravne danosti." - sva ovrgli.

Izmed 18 evidentiranih klubov in društev, ki se ukvarjajo z vodnimi športi in rekreacijo, se jih kar 6 (35 %) ne predstavlja na medmrežju. Pri ostalih so predstavitve na splošno lahko izsledljive, navigacija po straneh je pregledna, vsebina nazorno dostopna in sva jo s pomočjo točkovnika ocenili s šolsko oceno 4,5.

Hipotezo 2 - "Klubi in društva za vodne dejavnosti se sodobno in aktualno predstavljajo v javnosti." - sva ovrgli.

Raziskali sva tudi pogled Celjank in Celjanov na vodne športne in rekreativne dejavnosti. Poznavanje celjskih vodnih dejavnosti in klubov, ki se z njimi ukvarjajo, je 20-odstotno - torej organizirane vodne dejavnosti v Celju povprečno pozna vsak peti anketirani meščan. Največ informacij, ki so jih večinoma dobili na internetu, imajo o plavanju, kajakaštvu in ribištvu.

Hipotezo 3 - "Celjanke in Celjani večinoma ne poznajo klubov in društev, ki se ukvarjajo z vodnimi dejavnostmi." - sva potrdili.

Anketirani najmanj poznajo pravila, sloge, pripomočke in rekorde plavanja (34,5 %), vaterpola (54 %), potapljanja (57 %), veslanja (58 %) in kajtanja (60 %).

Hipotezo 4 - "Vodni športi so manj poznani od "paradnih" vrst športa (atletika, ekipne igre z žogo, smučanje, tenis ipd.)." - sva potrdili.

Raziskali sva tudi priljubljenost oz. popularnost vodnih športov. Razmerje povprečnih odgovorov o priljubljenosti izbranih "nevodnih" in vodnih športov znaša 33:24. Anketirani bi se sicer najraje ukvarjali s plavanjem (53 odgovorov), nato s kolesarjenjem, rolikanjem in kotalkanjem (52), s košarko in potapljanjem (33), tenisom, drsanjem in smučanjem (po 32). Najmanj interesa imajo vprašani za vaterpolo (7), ribolov (5), surfanje (2), kajtanje (1).

Anketirani v medijih povprečno največ ur na leto spremljajo tekme, tekmovanja, turnirje in informacije o nogometu, košarki, rokometu, smučanju, tenisu in kolesarstvu (242 ur). Redkeje spremljajo in se informirajo o plavanju, "adrenalinskih" vodnih športih, potapljanju, vaterpolu in ribolovu (105 ur).

Tudi na spletnem iskalcu Google so januarja 2021 po številu zadetkov za posamezne športne panoge prevladovali tenis (49,3 milijonov zadetkov), hokej (42,6 milijonov), košarka (34,4 milijonov) in nogomet (30,9 milijonov). Vodni športi so bili uvrščeni od 4. mesta dalje (triatlon, ribolov, vaterpolo in kajakaštvo). Plavanje se je po številu zadetkov uvrstilo šele na 10. mesto (2,15 milijonov). Pred veslanjem, deskanjem in potapljanjem se nahajajo še rokomet, kolesarjenje in plezanje.

Hipotezo 5 - "Vodni športi so med ljudmi manj popularni kot "paradne" športne panoge." - sva potrdili.

4.2 Predlogi za izboljšanje

V prihodnje bi bilo smiselno raziskati, kako in koliko se turisti udeležujejo ponujenih vodnih aktivnosti v Celju in priljubljenost športov v Celju glede na spol.

Za večjo prepoznavnost in priljubljenost dejavnosti ob vodi, v in na njej pa predlagava:

- Vodne športne in rekreativne dejavnosti so vključene v turistično ponudbo Celja, vendar je obiska malo. Morda bi veljalo prevetriti reklamiranje tovrstne turistične ponudbe.
- Več »vodnih« aktivnosti bi lahko vključili v šolske programe športne vzgoje.
- Betonirano sprehajališče ob Savinji je brez vsebine. Ob njem bi lahko postavili table o ribolovu, možnostih vodnih dejavnosti na reki, kajakaštvu ipd.
- Intenzivneje bi lahko predstavljali kajakaštvo na Špici (informativne table, izobraževalne/reklamne vsebine, šolske dejavnosti...).
- Več snovnih, izobraževalnih vsebin ob Šmartinskem jezeru (skakalnica – predstavitev, supanje – predstavitev, ribolov – predstavitev ipd.).
- Neustrezno predstavljanje klubov in društev na svetovnem spletu. Želimo si več sodobnega predstavljanja in reklamiranja dejavnosti.
- Predstaviti Celjanke in Celjane, ki so "krojili" vodne športe v mestu.

"USPEH NE BO PRIŠEL K VAM. VI PRIDETE DO NJEGA."

Ian Thorpe

Viri in literatura

1. 125 let športa v Celju (2015). Monografija. Urednika Volfand J. in Šuster, D. Celje: Športna zveza.
2. Arnčnik, M., Gračner, P. in Potočnik N. (2007). Šport in mladi. Raziskovana naloga. Celje: Komisija MZC. Dostopno mar. 2021 na <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200704695.pdf>
3. DRUŠTVO VODNIH ŠPORTOV POSEJDON Celje, dostopno feb. 2021 na www.posejdon.si/.
4. DRUŠTVO ZA PREISKOVANJE VODA, dostopno jan. 2021 na www.dpv-celje.si/
5. Fran, slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. Različica 8.0, 2020. Ljubljana: ZRC SAZU. Dostopno jan. 2021, na www.fran.si
6. KKK - KAJAK-KANU KLUB NIVO CELJE, dostopno jan. 2021 na www.kkk-nivo.com/index.html
7. KLUB ADRENALINSKIH ŠPORTOV DŽAMPA, dostopno feb. 2021 na <https://dzampa.si/>
8. Komac, B., Natek, K., Zorn, M. (2008). Geografski vidiki poplav v Sloveniji. Ljubljana: ZRC.
9. Kristan S. (2016). Adrenalinski šport - kaj je to?, v Dnevnik, 26.9.2016, dostopno feb. 2021 na <https://www.dnevnik.si/1042751882>
10. Kuralt, Š. (2018). Akrobacije na Šmartinskem jezeru, v Delo, 17.8.2018, dostopno jan. 2021 na <https://www.delo.si/lokalno/stajerska/akrobacije-na-smartinskem-jezeru/>
11. Matešič, T. (2008). Razvoj vaterpola v Celju. Diplomsko naloga. Ljubljana: FŠ.
12. PLAGALNI KLUB NEPTUN CELJE, dostopno feb. 2021 na www.plavalniklub-neptun.net/
13. POTAPLJAŠKI KLUB CELJE, dostopno feb. 2021 na www.facebook.com/PdCelje/
14. POTAPLJAŠKO DRUŠTVO PIRATI, dostopno jan. 2021 na www.pirati.si/
15. RIBIŠKA DRUŽINA CELJE, dostopno feb. 2021 na www.ribiskekarte.si/rd-celje
16. Ribolov. Ribiška zveza Slovenije, dostopno feb. 2020 na <http://ribiska-zveza.si/ribolov>
17. SVET POTAPLJANJ, dostopno feb. 2021 na www.svetpotapljanj.si/
18. Šmartinsko jezero in kolaž spominov (2016). ZAC. Dostopno jan. 2021 na
19. Šport (2020). Wikipedija, dostopno jan. 2021, na <https://sl.wikipedia.org/wiki/Šport>
20. ŠPORTNA ZVEZA CELJE (2019), dostopno dec. 2020 na <http://www.szc.si/>
21. ŠPORTNO REKREATIVNI KLUB CELJE, dostopno feb. 2021 na www.srk-celje.si
22. VATERPOLO KLUB POSEIDON CELJE, dostopno dec. 2020 na www.facebook.com/people/Vaterpolo-Klub-Posejdon-Celje/100006996554935
23. Vodna košarka Celje (2014). Dostopno jan. 2021 na <https://www.facebook.com/posts/>
24. Vodni športi (2013). Wikipedija, dostopno feb. 2021 na [https://sl.wikipedia.org/wiki/Kategorija:Vodni %C5%A1porti](https://sl.wikipedia.org/wiki/Kategorija:Vodni_%C5%A1porti)
25. Zavod Celeia Celje, dostopno feb. 2021 na <https://www.celje.si/sl>
26. ZPO Celje (2017), Družba za upravljanje s parkirišči in javnimi objekti. Dostopno jan. 2021 na <https://www.zpo.si/>

ANKETNI VPRAŠALNIK (delovno, nelektorirano gradivo)

1. POZNAVANJE VODNIH ŠPORTOV - Obkrožite pravilne odgovore!

Plavanje - prosto, prsno, hrbtno, delfin in mešano so

- a) plavalne discipline
- b) plavalne tehnike

Triatlon je šport, sestavljen iz treh disciplin

- a) plavanja, kolesarjenja in teka
- b) teka na smučeh, streljanja in bordanja
- c) plavanja, teka in streljanja

Ekipo pri vaterpolu sestavlja

- a) 6 igralcev in vratar
- b) 8 igralcev in vratar
- c) 10 igralcev in vratar

Današnji svetovni rekordi pri prostem potapljanju (na vdih, z osnovno opremo masko, dihalko in plavutmi) presega

- a) 90 m
- b) 150 m
- c) 300 m

Iztok Čop in Luka Špik sta bila najuspešnejša slovenska

- a) kajakaša na divjih vodah
- b) veslača
- c) kanuista na divjih vodah

Muharjenje je način

- a) športnega plezanja
- b) jadriranja
- c) ribolova

Športno jadriranje

- a) je v programu poletnih olimpijskih iger
- b) ni v programu poletnih olimpijskih iger

Pri supanju potrebuješ

- a) vlečno vrv in desko
- b) veslo in desko
- c) veslo in čoln

Pri kajtanju človek izkorišča

- a) energijo tekoče vode
- b) energijo vetra
- c) energijo sonca

2. POZNAVANJE CELJSKIH "VODNIH" KLUBOV/AKTIVNOSTI

V Celju je evidentiranih 18 klubov in društev, ki se ukvarjajo z vodnimi športi. Označite, za katere klube ste že "slišali".

19. DRUŠTVO VODNIH ŠPORTOV POSEJDON
20. DRUŠTVO ZA PREISKOVANJE VODA
21. DRUŠTVO ZA KOŠARKO NA VODI
22. SAILOR CLUB – Društvo vodnih in obvodnih športov
23. KAJAK KANU KLUB NIVO
24. KLUB ADRENALINSKIH ŠPORTOV DŽAMPA
25. KLUB TRIATLON CELEIA
26. PLAVALNI KLUB NEPTUN CELJE
27. PLAVALNO DRUŠTVO CELJE
28. POTAPLJAŠKI KLUB CELJE
29. POTAPLJAŠKO DRUŠTVO PIRATI
30. RIBIŠKA DRUŽINA CELJE
31. SVET POTAPLJANJ
32. ŠPORTNO REKREATIVNI KLUB (triatlon)
33. ŠPORTNO RIBIŠKO DRUŠTVO MORMORA
34. ŠRD ZA MORSKI RIBOLOV AERO
35. VATERPOLO KLUB POSEIDON CELJE
36. VODOMEK - Klub modelarjev in maketarjev

Obkrožite "vodne" dejavnosti (številko), za katere veste, da jih organizirano izvajamo v Celju. Zraven v tabeli označite, kje ste o njih dobili informacije.

Vodni športi in dejavnosti	Vir informacij			
	treniram , trenira znanec	TV, časopis	internet	drugo (kje?)
10. Kajakaštvo				
11. Plavanje				
12. Triatlon				
13. Potapljanje				
14. Ribištvo				
15. Morski ribolov				
16. Vaterpolo				
17. Modelarji				
18. Adrenalinski vodni športi				

3. PRILJUBLJENOST VODNIH ŠPORTOV

S čim bi se najraje ukvarjali, če bi morali izbrati dejavnost (izberete lahko več odgovorov)?

- a) nogomet
- b) košarka
- c) rokomet
- d) tenis
- e) drsanje in hokej
- f) alpsko smučanje, bordanje, smučarski skoki
- g) plavanje
- h) vaterpolo
- i) zabavni - "adrenalinski" športe (soteskanje, rafting, vejkanje, kajtanje...)
- j) ribolov
- k) potapljanje
- l) športno plezanje, alpinizem ali planinarjenje
- m) kolesarjenje, kotalkanje, rolkanje

Zakaj bi se najraje ukvarjali z zgoraj omenjeno dejavnostjo (lahko izberete več odgovorov)?

- a) najbolj poznam
- b) mi je igra najbolj všeč
- c) tradicija (že brat/oče/prijatelj je treniral)
- d) o vodnih športih ne vem veliko in so mi nepoznani

Približno kolikokrat na leto si ogledate TV prenos/oddaje ali obiščete vsebine na internetu ali preberete časopisne prispevke z omenjenimi vsebinami (zapišite številko pred kategorijo in za njo)?

TV	Dejavnost	Splet
	nogometne tekme	
	rokometne tekme	
	košarkarske tekme	
	hokejske tekme	
	teniški turnirji in tekmovanja	
	smučarska tekmovanja (alpsko smučanje, skoki...)	
	tekme v vaterpolu	
	tekmovanja v plavanju	
	plezanje, alpinizem, planinarjenje	
	potapljanje	
	kolesarske tekme	
	adrenalinski vodni športi (rafting, kanjoning, kajtanje...)	
	ribolov	

Ali si želite več vsebin o vodnih športih/rekreativnih dejavnostih na spletu, TV... (obkrožite 1 odgovor)?

- a) DA, ker jih ni dovolj, so pa zanimive
- b) DA, ker so težko dostopne ali slabo predstavljene
- c) NE, ker me ne zanimajo
- d) NE, ker jih je dovolj